

Dette værk er downloadet fra Slægtsforskernes Bibliotek

Slægtsforskernes Bibliotek drives af foreningen Danske Slægtsforskere. Det er et privat special-bibliotek med værker, der er en del af vores fælles kulturarv omfattende slægts-, lokal- og personalhistorie.

Støt Slægtsforskernes Bibliotek – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug. Videre publicering og distribution uden for husstanden er ulovlig.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

FREDERICIA

LATIN- OG REALSKOLE.

1872.

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsprøven

i

Fredericia Latin- og Realskole

i Juli 1872.

Af

V. A. Bloch.

Fredericia.

L. M. Eibesohütz's Bogtrykkeri.

1872.

Efter at den kgl. lærde Skole i Fredericia var bleven nedlagt i Aaret 1817, toge Byens Indvaanere, for at erstatte Savnet af denne, Initiativet til Oprettelsen af en ny lærd Skole, hvilken Benyttelsen af den forrige Skoles Bygning og et aarligt Tilskud af den almindelige Skolefond tilsikredes ved kgl. Resolution af 14de Febr. 1818. „Det lærde Institut“, som denne Skole kom til at hedde, indrettedes overensstemmende med en kgl. konfirmeret Plan, der findes aftrykt i Programmet for 1840. Under Overopsyn af en Kommission, bestaaende af Stadens Magistrat, dens to Sognepræster, to af Disciplenes Forældre valgte Medlemmer, samt Skolens Bestyrer, fik Institutet samme Formaal som de kgl. lærde Skoler, nemlig „at bibringe Ungdommen de Kundskaber, som udkræves for at optages som akademisk Borger ved Kjøbenhavns Universitet.“ Der oprettedes efterhaanden tre Klasser, af hvilke den nederste var to-aarig, den mellemste og øverste treaarige, saa at Undervisningen kunde bestrides af Bestyreren, to faste Lærere og to Timelærere. Videre kunde man med de forhaandenværende Midler ikke gaa; men hvor ufuldstændig en saadan Organisation end nu kan synes, var dog Institutet, saalænge Examen artium bestod, i Stand til at opfylde sin Bestemmelse paa tilfredsstillende Maade dels paa Grund af det lave Discipeltal (gjennemsnitlig 25), som gjorde det muligt at tage særligt Hensyn til den enkeltes Uddannelse,

dels fordi Examensfordringerne i det hele vare lempeligere end senere. I Tidsrummet fra Aaret 1824, da de første Disciple afgik til Universitetet, indtil Examen artium's Ophævelse i 1852, er der i alt dimitteret 51, nemlig 31 af E. P. Rosendahl, som forestod Institutet indtil Aaret 1837, da han blev ansat som Rektor for Nykjøbing Kathedralskole, 12 af hans Eftermand, C. H. A. Bendtsen, 8 af Dr. phil. J. B. F. Bjerregaard, der tiltraadte Institutets Bestyrelse i Aaret 1845, efter at Bendtsen var bleven befordret til Rektoratet for Ribe Kathedralskole.

Da Bekjendtgjørelsen af 13de Maj 1850 angaaende en Undervisningsplan og Examensbestemmelser for de lærde Skoler traadte i Kraft, og Institutet af økonomiske Grunde ikke kunde modtage en saadan Udvidelse, at det blev muligt at fyldestgøre de betydelig større Fordringer, som nu stilledes til Afgangsexamen fra Skolerne, maatte dets Virksomhed indskrænkes til et mindre Maal. Dimissionen til Universitetet ophørte, og Institutet nedtryktes til at blive Middelskole, idet Undervisningen kun beregnedes paa 1ste Del af Afgangsexamen eller, hvad denne senere blev, den præliminære Prøve for Afgangsexamen. Til denne indstilledes de afgaaende Disciple, saalænge Dr. Bjerregaard forestod Institutet, snart ved Universitetet, snart ved en eller anden af de udvidede lærde Skoler, for derefter at søge Forberedelse til den endelige Afgangsexamen enten ad privat Vej eller gennem andre lærde Skolers syvende Klasse. Foruden de til Studeringerne bestemte Disciple fik ogsaa ustuderende for nedsat Betaling Undervisning i Institutet overensstemmende med, hvad der i denne Henseende var befaleet i Forordningen af 7de Novbr. 1809 § 60. For disse indrettedes der i de se-

neres Aar Timer i Engelsk mod særskilt Godtgjørelse. Indenfor saadanne Grændser virkedes her med et Discipelantal af gjennemsnitlig 35 i Tidsrummet 1852—1870, dog med betydelige Afbrydelser i Krigsaarene 1848, 1849 og 1864. Selvfølgelig maatte Undervisningen aldeles ophøre under Fæstningens to Belejringer; men desuden afstedkom Familiernes Bortrejse, de til Militæretaten hørende Timelæreres Udkommandering og Skolelokalets Belæggelse med Indkvartering længere Tids Forstyrrelse. Skjønt Undervisningen efter enhver Standsning gjenoptoges saa snart, som Forholdene paa nogen Maade tillode det, vare dog adskillige Disciple i Mellemtiden optagne i andre Skoler, og de øvrige indfandt sig først efterhaanden, som deres Familier vendte tilbage.

Den 10de Januar 1870 døde Dr. Bjerregaard, efter af have bestyret det lærde Institut i næsten 25 Aar. Den varme Interesse, han stedse havde næret for Undervisningen, og de udmærkede Evner, han besad til at meddele af sine rige Kundskaber, forbleve usvækkede til det sidste. Hos sine Disciple efterlod han sig et taknemmeligt Minde; de holdt af ham ikke alene, fordi de lærte saa godt under ham, men ogsaa fordi de følte, at han holdt af dem.

Under 26de Febr. s. A. ansatte Institutkommissionen fhv. Overlærer ved Haderslev lærde Skole, V. A. Bloch, i den ledige Bestyrerplads.

I Løbet af de to sidste Aar er det lærde Instituts Virksomhed bleven omdannet og udvidet paa forskellig Maade, dels som Følge af Loven af 1ste April 1871 om Undervisningen i de lærde Skoler, dels ved Indførelse af en planmæssig Realundervisning. Hvad den studerende Afdeling angaar, bemærkes, at Ministe-

riet for Kirke- og Undervisningsvæsenet under 13de Maj 1871 har givet sit Minde til, at den præliminære Prøve til Afgangsexamen for et Tidsrum af tre Aar maatte afholdes ved Skolen selv. Første Gang afholdtes denne Prøve i Fjor (se nedenfor) og vil ligeledes blive afholdt i Aar. For Fremtiden er det en Selvfølge, at Skolen ganske slutter sig til den ved Lov af 1ste April f. A. paabudte Ordning, saa at vi stræbe at opfylde de Fordringer, som i den kgl. Anordning af 25de August 1871 § 3 ere fastsatte for „Hovedexamen ved Udgangen af 4de Klasse”, saavel for den sproglig-historiske som for den mathem. naturvidenskabelige Side. De hermed i Forbindelse staaende Forandringer i Skolens Plan ere allerede gennemførte for de lavere Klassers Vedkommende indtil 3die incl. Denne Klassen Disciple have slaaet ind paa den sproglig-historiske Retning, men der er intet til Hinder for, at ogsaa den mathem. naturvidenskabelige kan vælges. Det er Hensigten, saafremt dertil maatte vise sig Trang, at fortsætte Undervisningen gennem en 5te og 6te Klasse til Afgangsexamen for den sproglig-historiske Retning. Først da vil det lærde Instituts oprindelige Bestemmelse være opfyldt.

Realundervisningen lod sig med de tilstedeværende Elementer allerede gennemføre fra 23de Aug. 1870. For ikke at stræbe videre, end der var Udsigt til at naa med de faa Kræfter, som den Gang stode til Raadighed, stillede Realafgangsexamen af lavere Grad som Maal, dog med noget mere udvidet Undervisning i de levende Sprog. Men allerede Aaret efter, da Ministeriets Bekjendtgjørelse af 25de Aug. 1871 havde modificeret Fordringerne til Realafgangsexamen af højere Grad og bragt denne i nær Overensstemmelse med

ovennævnte Hovedexamen ved Udgangen af 4de studerende Klasse, maatte det erkjendes, at overvejende Grunde nu talte for at forlade det lavere Maal. Det besluttedes da at stræbe hen til den højere Realexamen. Ved denne vilde nemlig ikke alene Disciplene, forsaavidt de gennemgik det hele Kursus, faa en langt fyldigere Dannelse, men ogsaa de praktiske Vanskeligheder lettere løses, som ellers klæbe ved Foreningen med de studerende, idet næsten alle Fag bleve fælles for Realisterne og de studerende Disciple af den mathem.-naturvidenskabelige Retning med Undtagelse af, at hine fik Undervisning i Engelsk, disse i Latin. Da saadanne Forandringer imidlertid ikke lade sig indføre med eet Slag, stiller Forholdet sig i Øjeblikket saaledes, at vore to øverste Klasser forberedes til Realafgangsexamen af lavere Grad, hvorimod Overgangen til den af højere Grad indtræder i 2den Klasse. Ministeriet har vist sin Imødekommen mod vore Bestræbelser ved under 18de Jan. 1872 at give Skolens nuværende Bestyrer, foreløbig for et Tidsrum af 3 Aar, Bemyndigelse til at afholde Realafgangsexamen af begge Grader med fornøden Retsvirkning.

Efter at Skolen havde modtaget denne Udvidelse, fandtes deus hidtilværende Betegnelse som lærd Institut mindre passende. Med Ministeriets Billigelse benævnes den herefter Fredericia Latin- og Realskole, ligesom Institutkommissionen fører Navn af Bestyrelsesraadet for samme.

I Betragtning af, at den hidtil bestaaende Fordeling af Disciplene i 3 to- à tre-aarige Klasser vilde være utilstrækkelig lige over for den større Opgave, som Skolen efter ovenstaaende fik at løse, blev der fra Begyndelsen af indeværende Skoleaar i Principet

fastsat en ny Inddeling i 6 eetaarige Klasser. Af disse fik de fire øverste deres Nummer overensstemmende med Loven af 1ste April f. A., nemlig (fra oven) 4de, 3die, 2den, 1ste, medens de to nederste benævnedes 2den og 1ste Underklasse, for at betegne, at i disse meddeles den forberedende Undervisning, som den nævnte Lov har udelukket fra de kgl. Skoler, men vi her aldeles ikke kunne undvære. At skaffe de sex Klasser særskilt Undervisning i alle Fag har endnu ikke kunnet lade sig gjøre, ej heller været nødvendigt; men i det forløbne Aar have dog de to Underklasser paa Grund af Disciplenes Antal været fuldstændig sondrede, og hvad de øvrige angaar, har Adskillelsen været gennemført i de Fag, i hvilke Disciplenes afvigende Standpunkt gjorde det ønskeligt, saaledes som det i det enkelte fremgaar af den nedenfor meddelte Udsigt over, hvad der i Aarets Løb er læst. En Følge af det forstørrede Timetal blev en Forøgelse af Lærerkæfterne. Dels antoges flere Timelærere end hidtil, dels blev Hr. Capitain V. Vaupell, som i 6 Aar havde forestaaet en selvstændig Realskole her i Byen, ansat af Bestyrelsesraadet som fast Lærer fra 1ste Aug. f. A. Samtidig hermed ophævede han efter forud truffet Aftale sin Skole, hvorpaa Størstedelen af hans Elever (35) indmeldtes i Latin- og Realskoler. — Vort Skolelokale har modtaget en højst fornøden Udvidelse, saa at der nu haves fem gode Klasseværelser. Desuden er der anskaffet nyt Inventarium til tre Klasser, og hele Bygningen har undergaaet en Hovedreparation. Alt dette har naturligvis ikke kunnet udføres uden stærkt at angribe Skolens Reservefond og Aktiver, lige saa lidt som det vilde have været tænkeligt, at Undervisningen kunde holde Skridt med Tidens For-

dringer uden forøget Understøttelse. Desto større Anledning er der til her at udtale vor dybe Taknemlighed mod Regjeringen og Rigsdagen, fordi Statens aarlige Tilskud til Skolen paa dette Aars Finanslov er blevet forhøjet med 600 Rdl., mod Fredericia Byraad, som mod at besætte to Fripladser har fordoblet Kommunens Bidrag fra 1ste Juli d. A., og mod Vejle Amts Skoleraad, der fra samme Tidspunkt har lovet at tilskyde 200 Rd. aarlig mod at besætte tre Fripladser. At der med alt dette ikke tilflyder Skolen mere end det absolut nødvendige til dens Opretholdelse, kan skjønnes deraf, at det samlede Tilskud næppe naar den Sum, som det offentlige yder andre højere Realskoler i Landet.

I Skoleaaret 1871—1872 har Bestyrelsesraadet bestaaet af følgende Medlemmer: Hr. Borgmester Jørgensen (Kasserer), Hr. Pastor Dr. Zeuthen, Hr. Pastor Dr. Clausen, Hr. Raadmand Seidelin (Revisor), Hr. praktiserende Læge Nyborg, samt Skolens Bestyrer. Dhrr. Seidelin og Nyborg er det særlig overdraget at varetage alt, hvad det angaar Skolebygningens Vedligeholdelse. Dr. Clausen fratraadte i Maj, efter at være bleven udnævnt til Præst i Horsens.

Undervisningsfagene have i dette Skoleaar været fordelte mellem Lærerne paa følgende Maade:

Bestyreren: Latin; Græsk; Fransk i Klasse

4 og 3; Historie i Kl. 2, 1 og Underkl. 1;

Geografi i Kl. 4, 3 og Underkl. 2, i alt 31 Timer.

Hr. Overlærer Krarup Hansen: Mathe-

matik, Regning, geometrisk Tegning

og Naturhistorie i Kl. 4, 3, 2 og 1,

i alt. . . . . 24 Timer.

Hr. Cand. theol. Valeur: Religion; Dansk i Kl. 4, 3, 2, 1 og Underkl. 2; Fransk i Kl. 2, 1 og Underkl. 2; Geografi i Kl. 2, 1 og Underkl. 1; Naturhistorie i begge Underklasser, i alt	31 Timer.
Hr. Capt. Vaupell: Engelsk; Tysk i Kl. 4, 3, 2, 1 og Underklasse 1; Dansk i Underkl. 1; Historie i Kl. 4, 3 og Underkl. 2, i alt	30 Timer.
Hr. Capt. Nissen: Tegning i Kl. 4, 3 og Underkl. 2	4 Timer.
Hr. Premierlieutenant Jessen: Tegning i Kl. 2, 1	2 Timer.
Hr. Premierlieutenant Rahn: Tysk i Underkl. 2 og Tegning i Underkl. 1	5 Timer.
Hr. Stabssergent Hjorth: Skrivning i Kl. 3, 2, 1	2 Timer.
Hr. Oversergent Poulsen: Skrivning i begge Underkl.	7 Timer.
Hr. Lærer Johansen: Regning i Underkl. 2	5 Timer.
Hr. Lærer Bielefeldt: Regning i Underkl. 1	5 Timer.
Hr. Musiklærer Petersen Sang	3 Timer.

Hertil kommer endnu Gymnastikundervisningen, hvoraf Hr. Capitain Larsen velvillig har paataget sig Ledelsen med Assistance af Sergenterne Bergmann, Martens, Bojesen og Frantzmänn. Den finder Sted for hele Skolen under et i det nærliggende nye Exercherhus, som ved Kommandantskabets Forekommenhed er os overladt to Gange ugentlig. Om Sommeren er det fremdeles tilladt Skolen at benytte den militære Svømmebro.

Ved Udgangen af forrige Skoleaar udgjorde Disciplenes Antal 32 Af disse udmeldtes 3, efter at have bestaaet den praeliminære Prøve til Afgangsexamen. Derimod optoges ved Begyndelsen af Skoleaaret 40 nye Disciple og senere endnu 6, saa at det samlede Antal i Aar har udgjort 75. Deraf udgik i Aarets Løb 5, nemlig B. Schroeder af 3die Kl. for at træde i Postvæsenets Tjeneste, L. Lauridsen og H. Hansen af 1ste Underkl paa Grund af Bortflytning, Joh. Riemen-schneider af 3die og Chr Petersen af 2den Kl. efter deres Konfirmation, for at gaa til Handelen. Der er saaledes før Tiden 70 Disciple i Skolen, som paa følgende Maade ere fordelte i Klasserne. (Faderens Stilling anført i Parenthes.)

4de Klasse. 1 Søren Thuesen (Kjøbmand T.). 2 Marius Krarup Hansen (Overlærer K. H.). 3 Holger Andresen (Fabrikant A.). 4 Valdemar Ebling (Kjøbmand E.). 5 Alfred Repsdorph (afd. Lotterikollektør R.). 6 Otto Stahlschmidt (afd. Præst S. ved reformert Menighed). 7. Michael Utzon (Kjøbmand U.).

3die Klasse. 1 Ole Erichsen (Kjøbmand E.). 2 Carl Krabbe (Capitain K.). 3 Valdemar Mathiasen (Snedkermester M.). 4 Albert Westergaard (Intendant W.). 5 Christian Münster (Capitain M.). 6 Anton Ibsen (Maskinmester I.). 7 Edvard Larsen (Capitain L.). 8 Johan Glahn (Oberst G.). 9 Valdemar Johansen (afd. Consul J.). 10 Johannes Olsen (afd. Kjøbmand O.).

2den Klasse. 1 Henrik Clausen (Pastor C.). 2 Jørgen Krabbe (Broder til Nr. 2 i 3die Kl.) 3 Valdemar Bloch (Rektor B.). 4 Ove Johansen (Lærer J.). 5 Johan Bloch (Fabrikant B.). 6 Poul Larsen (Broder til Nr. 7 i 3die Kl.). 7 Adolph Petersen (prakt. Læge P. i Hornsyld). 8 Einer Jørgensen (Borgmester J.).

9 Jacob Lorenzen (Proprietær L. til Østedgaard). 10 Otto Vaupell (Capitain V.). 11 Ditlev Riemenschneider (afd. Major, Boghandler R.). 12 Carl Frederiksen (Farver F.).

1ste Klasse. 1 Peter Lauritsen (Gaardejer L.). 2 Viggo Baller (Oberst B.). 3 Emanuel Harksen (Bogholder H.). 4 Olaf Ibsen (Apotheker I.). 5 Ferdinand Petersen (Fabrikbestyrer P.). 6 Johan Voigt (Kjøbmand V.).

2den Underklasse. 1 Carl Hassing (Bager H.). 2 Conrad Rasmussen (Tømrer R.). 3 Frederik Kaarsberg (Stationsforvalter K.). 4 Alfred Ebling (Broder til Nr. 4 i 4de Kl.). 5 Valdemar Lorenzen (Broder til Nr. 9 i 2den Kl.). 6 Hans Jespersen (afd. Stabssergent J.). 7 Niels Bruun (Slagtermester B.). 8 Ingvar Lauritsen (Broder til Nr. 1 i 1ste Kl.). 9 Svend Westergaard (Broder til 4 i 3die Kl.). 10 Rudolf Clausen (Broder til Nr. 1 i 2den Kl.). 11 Alfred Holm (afd. Hotelejer H.). 12 Christian Smith (Etatsraad, Herredsfoged S.). 13 Broder Knudsen (Kjøbmand K.). 14 Carl Bloch (Broder til Nr. 5 i 2den Kl.). 15 Alfred Smith (Broder til Nr. 12). 16 Theodor Voigt (Broder til Nr. 6 i 1ste Kl.). 17 Frederik Schmit (Proprietær S. til Strib). 18 Niels Andersen Kjær (Plejefader: Gaardejer K i Erritsø).

1ste Underklasse. 1 Laurits Schmit (Broder til Nr. 17 i 2den Underkl.). 2 Hagbart Sorterup (Plejef.: Kjøbmand Moresco). 3 Frederik Knudsen (Broder til Nr. 13 i 2den Underkl.). 4 Christian Schlüter (Stenstrykker S.). 5 Mads Henningsen (Avlsbruger H.). 6 Jacob Sørensen (afd. Skolelærer S.). 7 Villiam Ibsen (Broder til Nr. 4 i 1ste Kl.). 8 Erik Krabbe (Broder til Nr. 2 i 3die Kl. og Nr. 2 i 2den Kl.). 9 Carl Bruhn

(Jernbaneassistent B.). 10 Frederik Petersen (Kjøbmand P.). 11 Johan Petersen (Musiklærer P.). 12 Rolf Westergaard (Broder til 4 i 3die Kl. og Nr. 9 i 2den Underkl.). 13 Frederik Ibsen (Broder til Nr. 7 og til Nr. 4 i 1ste Kl.). 14 Carl Wilkens (Landinspektør W.). 15 Gustav Borchsenius, 16 Ernst Borchsenius, 17 Carl Borchsenius (Proprietær B. til Snoghøj.).

I dette Skoleaar er følgende Stof gennemgaaet i de forskjellige Fag.

Dansk. 1ste Underklasse (5 T.) Wulfs Læsebog S. 1—128, benyttet til Oplæsning og Gjenfortælling. Formlæren indøvet mundtlig. 24 mindre og 4 større Digte udenad lærte. To Gange ugl. Stil, i første Halvaar Diktat, i sidste skiftevis Diktat og Gjengivelse af en Fortælling. — 2den Underklasse (4 T.) Wulfs Læsebog 1ste Halvdel, benyttet til Oplæsning og Gjenfortælling. Flere Digte lærte udenad. Grammatiken mundtlig indøvet. To Stile ugentlig skrevne paa Skolen (Gjenfortælling af læste Stykker). — 1ste og 2den Klasse (3 T.) Den nordiske Mythologi efter Dorph. Mytherne ere fortalte efter N. M. Petersen. Foruden Njals Saga ere „Nordens Guder“ og flere andre Værker af nyere Forfattere oplæste. Een Stil ugl. dels Gjengivelse (f. Ex. af Njals Saga) dels af fortællende og lettere beskrivende Indhold. — 3die og 4de Klasse (2 T.) Literaturhistorien fra Holberg til Baggesen. Oplæsning af Holbergs Komedier og Epistler m. m. Bojesens danske Grammatik. En Stil ugl. af historisk, beskrivende eller lettere ræsonnerende Indhold.

Latin. 1ste Klasse (6 T.). Forchhammers Læsebog til Ende. Blochs Læsebog S. 1—10. Formlæren efter Madvig. — 2den Klasse (6 T.). Cæsarde b. G. VII cap. 19—90. Ovids Metamorph. c. 600 Vers. Casuslæren. Mundt-

lig Oversættelse efter Ingerslevs Materialier. En Stil ugl. — 3die og 4de Klasse (6 T.). Cicero p. lege Manil. in Catil. I, III. Ovid som 2den Kl. Casus og Modulslæren. Mundtlig og skriftlig Oversættelse dels efter Ingerslevs dels efter Henrichsens Materialier.

Græsk 4de Klasse (4 T.). Xenophons Anab. I—II, 4—6. Homers Odyssee 1ste, 2den, 3die Sang. — 3die Klasse Xenoph. An. II, 4—6. Bergs Formlære.

Tysk. 1ste Underklasse (4 T.). Lüben u. Nackes Lesebuch 2ter Th. S. 1—50, 149—168. Digte udenadlærte efter samme Bog Deklination af Navneord og Tillægsord, samt Hjælpeverbs og regelmæssige Verbs Bøjning i Aktiv mundtlig indøvet. — 2den Underklasse (3 T.). Samme Læsebog S. 50—148 med adskillige Forbigaaelser. Formlæren mundtlig indøvet. — 1ste og 2den Klasse (3 T.). Lüben u. Nacke 4ter Th. S. 1—50, 81—90, 97—130. Bresemanns Stiløvelser S. 1—28 mundtlig oversat, foruden en Stil ugl. — 3die og 4de Klasse (3 T.). Lüben u. Nacke 5ter Th. S. 1—71, 94—129. Schillers Wallenstein II S. 108—190 (Cottas Ausg.). Bresemanns Stiløvelser S. 1—32, foruden 26 Stile. Disciplene af 4de Klasse have desuden i Hjemmet læst hver c. 150 Sider af Schiller og Hackländer.

Fransk. 1ste Klasse samt de studerende af 2den Underkl. (3 T.). Sicks Læsebog for Begyndere. Ingerslevs Grammatik: Størstedelen af Formlæren. En Stil ugl. efter Bjerrings Materialier. — 2den Klasse (3 T.). Borrings Læsebog for Mellemlasser S. 74—82, 90—174. Ingerslevs Grammatik: Formlæren og af Syntaxen Ordfølgen. En Stil ugl. efter Bjerrings Materialier (Opg. 45—109). — 3die og 4de Klasse (2 T.). Borrings Album littéraire S. 193—308. Ingerslevs Gramm.

Formlæren og det vigtigste af Syntaxen. 4de Klasse desuden (1 T.): Souvestre Au coin du feu, og af Digteue i Borrings Album S. 383 til Enden. Den studerende Afdeling af 3die Kl. har skrevet en Stil ugl. efter Bjerrings Materialier (Opgaverne 85—121).

Engelsk. Realisterne af 2den Underklasse (3 T.). Listov 1ste Afd. med tilhørende Stiløvelser er helt gennemgaaet. Listov 2den Afdlg. S. 1—21. En Stil ugl. — Real. af 1ste og 2den Klasse (3 T.). Listovs 2den Afdl. S. 85—184. Stiløvelser efter Eibe (1—30 Time), en Stil ugl. — Real. af 3die og 4de Klasse. (3 T.) Marryat Japhet S. 152—325. En Time ugl. Stiløvelse.

Religion. 1ste Underklasse (2 T.) af Balslevs Bibelst. det nye Testamente. Luthers lille Katechismus. Psalmer. — 2den Underklasse (2 T.) Balslevs Bibelhistorie. Af Balslevs Katechismus de 10 Bud og Synden. Psalmer. — 1ste og 2den Klasse (2 T.). Balslevs Katech. repeteret. Af Assens Bibelhistorie det gamle Testamente. Mathæi Evangelium læst og forklaret. 3die Kl. studer. Afd. (1 T.). Balslevs Katech. og af Assens Bibelh. det gamle Testamente. — Realisterne af 3die og 4de Klasse (1 T.). Det nye Testamente efter Assens, samt Apostlenes Gjerninger. — 4de Klassen studer. Afd. hele Balslevs Katch. og Assens Bibelhistorie repeteret.

Historie. 1ste Underklasse (2 T.). Den gamle Historie efter Kofod. — 2den Underklasse (2 T.). Den nyere Historie efter samme. — 1ste og 2den Klasse (3 T.) Danmarks Historie efter Thrige. — 3die og 4de Klasse (3 T.) Danmarks, Norges og Sverigs Historie efter Thrige. Desuden har 4de Kl. repeteret hele Kofods fragm. Historie (1 T.).

Geografi. 1ste Underklasse (2 T.). Efter Erslevs Lærebog Nr. 4: Fra den pyrenæiske Halvø til Enden samt Indledningen. — 2den Underklasse (2 T.). Samme Bog: Indledningen og Danmark, dernæst fra det britiske Rige til Enden. — 1ste og 2den Klasse (2 T.). Efter Erslevs Lærebog Nr. 2: Fra de britiske Øer til Enden, samt Indledningen. — 3die Klasse (2 T.) samme Pensum som 2den Kl. — 4de Klasse (2 T.). Hele Geografien efter Velschow.

Naturhistorie. 1ste Underklasse (2 T.). Efter Lütken Nr. 2: Pattedyr, Fugle og krybdyr. — 2den Underklasse (2 T.). Samme Bog: De koldblodige Hvirveldyr og Leddyrene. — 1ste og 2den Klasse (2 T.). Samme bog: Leddyr og Bløddyr. Vaupells Botanik: Tokimbladede Planter med Indledning (S. 1—68, 134—174). — 3die og 4de Klasse (2 T.). Det hele Pensum efter Lütken og Vaupell.

Regning. 1ste Underklasse (5 T.). De fire Regningsarter med benævnte Tal, Reguladetri, Brøkers Addition og Subtraktion efter Hansens Regnebog 1ste og 2det Afsnit. — 2den Underklasse (5 T.) Reguladetri med Brøk efter samme Bogs 2det Afsnit. — 1ste og 2den Klasse (2 T.). Omvendt og sammensat Reguladetri, Selskabs-, Blandings- og Rentesregning efter Jensens og Hansens Regnebøger 3die Afsnit. — 3die og 4de Klasses Realister (3 T.). Jensens Regneb. 3die Afsnit, samt Opgaver efter Bokkenheusers Regnebog for højere Klasser.

Mathematik. 1ste og 2den Klasse (4 T.). De fire Regningsarter, komplexe og dekadiske Tal, Proportioner og Reguladetri efter Krarup Hansens Arithmetik. Mundts Plangeometri til Cirkelen, S. 1—38, samt Krarup Hansens geometriske Legemer. Desuden have

Realisterne havt 1 T. geometrisk Tegning efter Sime-sens Tegneskole H. 1 samt Øvelser svarende til Plan-geometrien. — 3die og 4de Klasse (8 T. dels sam-lede dels adskilte). Plangeometrien efter Mundt. 3die Kl. Krarup Hansens Arithmetik til Ligninger af 2den Grad; 4de Kl. hele Arithmetiken. Realisterne desuden geometr. Tegning (2 T.) med Øvelser, svarende til Geometrien, samt nogle af Hetschs og Ursins Tabeller.

I **Skrivning** har 1ste Underkl. havt 4 T., 2den Un-derklasse 3 T., 1ste og 2den Kl. tilligemed dem af 3die og 4de Kl. som trængte dertil, 2 Tim. De la-tinske Bogstaver benyttes alene, indtil Haanden har opnaaet behørig Fasthed; da først indøves den gothiske Skrift. I **Tegning** har hver Klasse (de studerende af de højere Kl. undtagne) havt 2 Tim. ugl. efter Helstedes Tegneskole. De videre komne have tegnet efter Klod-ser. Alle skriftlige Arbejder underkastes ved hver Charactersammentælling et Eftersyn og en Bedømmelse med Hensyn til den hele udvortes Behandling. I **Sangundervisningen** have 50 Disciple deltaget, ind-delte i tre Hold. Efter at have lært Noderne, øves de i at synge to- og trestemmige Sange.

Skolepengene udgjøre for begge Underklasserne 36 Rdlr. aarlig, for 1ste og 2den Klasse 50 Rdl., for 3die og 4de Klasse 60 Rdlr. med Tillæg af Brænde-penge (2 Rdl. 4 $\frac{1}{2}$). For to Brødre finder Nedsættelse Sted med $\frac{1}{6}$ af den samlede Sum, for tre med $\frac{1}{4}$.

Fri Skolegang er af Bestyrelsesraadet tilstaaet S. Thuesen, O. Stahl Schmidt, C. Krabbe. De to Fripladser, som Skolekommissionen besætter, have

H. Jespersen og J. Sørensen. Extraordinære Grattister ere M. Krarup Hansen, V. Bloch og O. Vaupell. Nedsat Betaling er af Bestyrelsesraadet tilstaaet A. Repsdorph, O. Erichsen, V. Mathiasen, V. Johansen, C. Rasmussen, F. Knudsen.

Moltkes Legat for Embedsmænds Sønner oppebæres for Tiden af H. Clausen, E. Jørgensen og P. Larsen, Bruuns Legat af V. Ebling, Pontoppidans Legat, der tildeles de fra Skolen dimitterede Disciple, af B. Kragh.

Til Bibliothekets Forøgelse kan desværre saa godt som intet afses. Med megen Paaskjønnelse have vi foruden de fra Ministeriet aarlig tilsendte Programmer fra de danske, norske og svenske Skoler m. m. modtaget en Gave af Hr. Boghandler Philipsen i Kjøbenhavn, bestaaende af Skrifter, der ere udkomne paa hans Forlag. Disse ere efter deres Indhold fordelte mellem Skolebibliotheket og Disciplenes Bibliothek, hvilket sidste ved Disciplenes saavel som Skolekassens Bidrag efterhaanden er voxet op til 300 Bind og bliver flittig benyttet. Af Undervisningsrequisiter er i Aarets Løb anskaffet Sydovs Væggekort over Verdensdelene, en net Samling af geometriske Legemer, med hvis Undersøgelse Undervisningen i Geometri indledes, samt et Antal Nodebøger, Forskrifter og Fortegninger. Fremdeles er Fuglesamlingen forøget med en Snes Nummere.

Herunder meddeles et Uddrag af Skolens Regnskab for Aaret 1871.

Indtægt.

Beholdningen fra forrige Aar	427 Rd.	1	½	15/3.
Bidrag fra den almindelige Skolefond	1400 —	”	—	” —
Bidrag fra Borgerskolerne i Fredericia	200 —	”	—	” —
Legater	200 —	”	—	” —
Disciplenes Kontingent	1506 —	”	—	14 —
Indfriet Panteobligation.	200 —	”	—	” —
Kjøbesum for en Jordlod	855 —	”	—	” —
Jordleje og Rente	27 —	”	—	10 —
	<u>Sum</u>	4815 Rd.	3	½ 7/3.

Udgift.

Lærernes Lønning	2724 Rd.	3	½	8/3.
Samlinger, Undervisningsrequisiter	74 —	”	—	12 —
Universitetsqvæsturen for Examens Kontrol	15 —	5	—	” —
Brændsel	110 —	3	—	” —
Skatter og Afgifter	55 —	”	—	” —
Istandsættelse af Skolebygningen	1098 —	3	—	9 —
Lokalets Rengjøring	32 —	2	—	” —
Budløn	18 —	”	—	” —
Regnskabsføringen	13 —	3	—	” —
Forskjellige Udgifter	47 —	3	—	2 —
Restancer	43 —	4	—	8 —
Beholdning ved Aarets Ende	581 —	5	—	” —
	<u>Sum</u>	4815 Rd	3	½ 7/3.

Den 24de og 26de Juni 1871 afholdtes for første Gang her ved Skolen den præliminære Prøve til Afgangsexamen for studerende Disciple. Undervisningsinspektoren for de lærde Skoler, Hr. Conferensraad Madvig, overværede saavel denne som Aarsprøven i øverste Klasses øvrige Fag, ligesom han i det hele gjorde sig bekjendt med Undervisningens Standpunkt i Skolen. Til den nævnte Prøve indstilledes tre Disciple: Johannes Broe, Søn af Hr. Prokurator og Branddirekteur Broe, Bernhard Kragh, Søn af Hr. Kjøbmand Kragh, og Oscar Oxholm, Søn af afd. Generalmajor, Kammerherre Oxholm. De bestode Prøven med følgende Udfald.

	Tysk	Fransk.	Geografi	Naturhist.	Religion	Points.
J. Broe	mg.	mg.	ug.	mg.	ug.	37.
B. Kragh	ug.	g.	ug.	mg.	ug.	36.
O. Oxholm	g.	g.	mg.	g.	mg.	29.

Undervisningsinspektoren var Meddommer i Geografi og Tysk, Hr. Physikus Bohse i Naturhistorie, Hr. Pastor Dr. Zeuthen i Religion, Hr. Pastor Dr. Clausen i Fransk. For de øvrige Fags Vedkommende, i hvilke den sædvanlige Aarsprøve aflagdes, var Hr. Pastor Clausen tilstede som Censor i de gamle Sprog og Historie, Hr. Ingenieurcapitain Ravn i Mathematik.

Præliminærprøven for i Aar, til hvilken kun een Discipel, M. Krarup Hansen, indstilles, er bestemt til at holdes d. 22de Juni Kl. 4—6 i Fransk, Tysk og Geografi, den 24de Juni til samme Klokkeslet i Naturhistorie og Religion. I de øvrige Fag vil Aarsprøven blive afholdt sammen med Skolens 3die Klasse.

Realafgangsexamen, til hvilken følgende 5 Disciple af 4de Klasse indstilles: S. Thuesen, H. An-

dresen, V. Ebling, A. Repsdorph og O. Stahlschmidt, finder Sted i følgende Orden:

Mandag d. 1 Juli:

Kl. 8. Dansk Stil I. Kl. 3 Regneopgave I.

Tirsdag d. 2 Juli:

Kl. 8. Regneopgave II. Kl. 3 Dansk Stil II.

Onsdag d. 3 Juli:

Kl. 12. Geografi og Historie.

Torsdag d. 4 Juli:

Kl. 8. Matematik. Kl. 2 Tysk.

Fredag d. 5 Juli:

Kl. 8. Naturhistorie. Kl. 10 Fransk. Kl. 4 Dansk.
Kl. 5 Engelsk.

Skolens Aarsprøve vil blive afholdt efter følgende Schema:

Mandag d. 1 Juli:

3 Klasse. Skriftl. Regning Kl. 3.

2 og 1 Kl. Skriftl. Regning Kl. 10.

Tirsdag d. 2 Juli:

3 Kl. Skriftl. Matematik Kl. 8.

2 og 1 Kl. Dansk Stil Kl. 8.

2 Underkl. Regning Kl. 10.

Alle Klasser Sang Kl. 12.

Onsdag d. 3 Juli:

3 Kl. Dansk Stil Kl. 8.

2 og 1 Kl. Geometri Kl. 4.

2 Underkl. Dansk Stil Kl. 8.

1 Underkl. Regning Kl. 10.

Torsdag d. 4 Juli:

3, 2 og 1 Kl. Latinsk Stil Kl. 8.

2 og 1 Kl. Engelsk Kl. 10.

2 Underkl. Engelsk Stil Kl. 8.

1 Underkl. Dansk Stil Kl. 8.

Fredag d. 5 Juli:

- 3 Kl. Tysk Kl. 11.
- 2 og 1 Kl. Latin Kl. 8.
- 2 Underkl. Naturhistorie Kl. 10.
- 1 Underkl. Historie Kl. 11.

Mandag d. 8 Juli:

- 3 Kl. Historie Kl. 8.
- 2 og 1 Kl. Arithmetik Kl. 8.
- 2 Underkl. Fransk Kl. 10. Tysk Kl. 11.
- 1 Underkl. Geografi Kl. 11.

Tirsdag d. 9 Juli:

- 3 Kl. Latin og Græsk Kl. 8. Engelsk Kl. 10.
- 2 og 1 Kl. Fransk Kl. 8. Historie Kl. 10.
- 2 Underkl. Geografi Kl. 12.
- 1 Underkl. Naturhistorie Kl. 12.

Onsdag d. 10 Juli:

- 3 Kl. Naturhistorie Kl. 8.
- 2 og 1 Kl. Tysk Kl. 8. Religion Kl. 10.
- 2 Underkl. Religion Kl. 12. Historie Kl. 1.
- 1 Underkl. Tysk Kl. 11.

Torsdag d. 11 Juli:

- 3 Kl. Geografi Kl. 8. Arithmetik Kl. 10.
- 2 og 1 Kl. Naturhistorie Kl. 8. Dansk Kl. 10.
- 2 Underkl. Dansk Kl. 12.
- 1 Underkl. Dansk Kl. 10.

Fredag d. 12 Juli:

- 3 Kl. Fransk Kl. 8. Geometri Kl. 10.
- 2 og 1 Kl. Geografi Kl. 8.
- 2 Underkl. Engelsk Kl. 10.
- 1 Underkl. Religion Kl. 10.

Lørdag d. 13 Juli:

- Bekjendtgjørelse af Examens Udfald Kl. 10. Prøve af nye Disciple Kl. 3.

Torsdag d. 15 August:

Kl. 12 begynder Undervisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære de forskjellige Prøvers mundtlige Del indbydes Disciplenes Forældre og Værger, samt enhver, der interesserer sig for Skolen.

V. A. Bloch.
